Les 1.2

Zo doen we het hier!

Doel Blok 1

Groepsvorming en een positief sociaal klimaat, waar leerlingen zich mede verantwoordelijk voor voelen.

Leskern

De leerkracht geeft aan wat belangrijke regels zijn in de school. Daarnaast worden er afspraken gemaakt met de groep.

Woorden

welkom, (be)groeten, hallo, dag, de naam

Hulpzin

- Zo doen we het hier!

Materialen

- Illustraties De regel, Luisteren
- Kaartjes of stroken met voorbeelden van afspraken (de afspraak als tekst gecombineerd met een illustratie). Een paar lege kaartjes of stroken voor afspraken die door leerlingen zelf bedacht worden.
- De grondwet van de school

Voorbereiding

- Maak plek aan de wand voor de grondwet van de school met daaronder de afspraken.
- Bedenk 4 à 5 voorbeeldafspraken die helpend kunnen zijn voor uw groep. Deze zijn: haalbaar, positief verwoord, concreet.
  - Zet de afspraken op kaartjes, met een illustratie erbij. (Bijv: we luisteren naar elkaar met ill. Luisteren.)

Agenda

- **Binnenkomer**
- **Wat gaan we doen en leren?**
- **De grondwet**
- **Onze afspraken**
- **Wat hebben we gedaan en geleerd?**
- **Afsluiter**

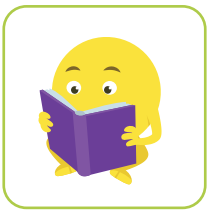

Binnenkomer

Doe een binnenkomer, bijvoorbeeld onderstaande.

Luister naar wie de bal heeft

Met deze binnenkomer laat u de leerlingen kennismaken met een regel die hoort bij het gebruik van de Vreedzame Schoolbal. De leerlingen zitten in de kring (afwisselend jongen, meisje). U neemt de Vreedzame Schoolbal in uw handen. *Als je de bal hebt mag je zeggen 'Hallo ik ben…..en dit is mijn geluid' en dan maak je een geluid met je stem of met je mond.* De andere leerlingen luisteren en doen dan het geluid na. Daarna geef je de bal weer door. Geef de leerlingen even bedenktijd om een geluid te verzinnen. Indien nodig kunt u zelf een paar geluiden voordoen (fluiten/ hard blazen/ klakken met uw tong, 'boe' roepen).
U start zelf en geeft (of gooit) vervolgens de bal door naar een kind. Het kind maakt een eigen geluid, de groep doet dit geluid na en geeft (of gooit) de bal naar een volgend kind. Doe dit net zolang tot alle leerlingen de bal gehad hebben en de bal weer bij u terug in handen is.
Zo gebruiken we de bal: we luisteren naar wie de bal heeft.

Wat gaan we doen en leren?

- Haal op waar dit blok over gaat en waar de vorige les over ging aan de hand van de Vreedzame Schooltafel en/ of de blokposter.
- Laat de agenda zien. We kijken vandaag naar de regels van onze school. Dat noemen we de grondwet. Regels zijn nodig om alles goed te laten lopen in onze klas en de school. We maken afspraken maken om het fijn te hebben met elkaar.
- Neem de agenda door en vraag of iedereen akkoord is.

De grondwet van de school

Laat de grondwet van de school zien.
We hebben een **grondwet** *in de school. Dat zijn* **regels** *waar we ons allemaal aan moeten houden: de juffen en meesters, alle leerlingen en jullie ouders. De regels vertellen hoe we op een goede manier met elkaar omgaan.*
Bespreek de regels één voor één. Als de regels al op schoolniveau zijn aangeboden kunt u dit kort houden.
Vat samen: *door de grondwet weet iedereen:* **Zo doen we het hier!**

Onze afspraken

In het basiscurriculum onderscheiden we regels van afspraken. Regels zijn van de school en de leerkracht en afspraken maken we met de groep. Om verwarring te voorkomen kiezen we ervoor om in deze les vooral te focussen op de afspraken die we met de groep maken. Dit zijn concretiseringen van de grondwet, vandaar dat ook de grondwet aan bod komt. Het onderscheid tussen regels (van de leerkracht) en afspraken laten we op dit moment achter wege.

De regels zijn van de school, maar nu gaan we ook **afspraken** *maken met elkaar. Hoe willen we het in onze groep?* Geef denktijd
Laat de voorbeeldafspraken zien die u vooraf gemaakt heeft. Leg ze een voor een verspreid op de grond in het midden van de kring. Doe het gedrag voor dat past bij de afspraak die u laat zien.
Vraag een leerling te gaan staan bij een afspraak die hij belangrijk vindt voor de groep. *Wat vind jij een belangrijk afspraak? Waarom vind je dat belangrijk?* Bedank de leerling voor zijn of haar inbreng en laat zien dat u zijn mening belangrijk vindt. Vraag nog een leerling bij een van de afspraken te gaan staan. Bedank ook deze leerling voor zijn of haar inbreng.
Laat nu een leeg kaartje of strook zien en vraag of er nog een afspraak bedacht is die nog niet in de kring ligt. Schrijf of teken deze op het lege kaartje.
Nu gaan we stemmen.
Leg alle afspraken op een stapel en leg er één in het midden. Lees de tekst voor en laat het gedrag zien dat past bij de afspraak. *Ga staan als je dit een belangrijke afspraak vindt.*
Laat een leerling tellen hoeveel leerlingen staan en noteer dit getal op een briefje dat u bij de afspraak legt.
Leg vervolgens de tweede afspraak neer. En vraag de leerlingen weer te gaan staan als ze dit een belangrijke afspraak vinden. Noteer het aantal weer op een briefje dat u bij de afspraak legt. Doe dit zo bij alle afspraken.
Kies samen met de leerlingen de meest gekozen afspraken. Zorg dat er niet meer dan 4 tot 5 afspraken gekozen worden. Geef iedere leerling bijvoorbeeld vier blokjes. En laat iedere leerling zijn blokjes leggen bij de afspraken die hij belangrijk vindt. De afspraken met de meeste blokjes worden uiteindelijk opgehangen.

Geef de groep een opsteker voor het feit dat ze goede afspraken gemaakt hebben. *Zo kunnen we een fijne groep zijn en goed samen spelen en werken.*
Laat tot slot zien hoe de grondwet regels zich verhouden tot de afspraken. *Dit zijn de regels van de school en dit zijn onze afspraken (wijs de kring rond). Daar gaan we ons aan houden.*

Wat hebben we gedaan en geleerd?

Vat samen: *We kennen nu de regels van onze school* (wijs naar de grondwet) *Zo doen we het hier! Aan regels moet je je houden. Regels zijn er om te zorgen dat alles goed gaat. Afspraken maken we met elkaar* (wijs naar de afspraken).
Pak de Blokposter erbij en laat leerlingen kiezen uit een en of meerdere illustraties die belangrijk zijn om uit deze les vast te leggen. Bijvoorbeeld: een van de illustraties die bij een afspraak hoort, de illustratie De regel of noteer de hulpzin in een spreekwolkje op de Blokposter.
Als u een Vreedzame Schooltafel gebruikt kunt u een voorwerp kiezen, dat verwijst naar een van de afspraken of grondwetregels of er voor kiezen de grondwet en de afspraken boven de tafel te hangen.

Afsluiter

Doe een afsluiter, bijvoorbeeld onderstaande.

Naam en beweging
De leerlingen staan in een kring. Een leerling zegt zijn naam en doet daar een beweging bij. De andere leerlingen doen dit als een soort wave na.

Leerkrachtgedrag

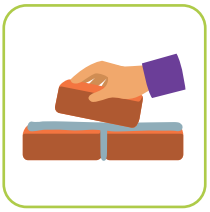
- Herhaal de schoolregels regelmatig.
- Geef opstekers aan leerlingen die zich aan de regels houden.
- Spreek leerlingen aan die zich niet aan de regels houden.
- Stimuleer ook leerlingen elkaar aan afspraken te herinneren.
- Stel, als daar aanleiding voor is, een afspraak centraal gedurende bijvoorbeeld een week.
- Ook kan er een regel vanuit de grondwet op schoolniveau centraal gezet worden.
- Breng nieuwe leerlingen op de hoogte van regels van de grondwet en de afspraken die er in de groep gelden. Zorg dat hun maatje de afspraken voor ze (in de eigen taal) uitlegt en het gedrag dat erbij hoort voordoet. Laat het maatje een opsteker geven aan het kind dat nieuw is zodra het gedrag zichtbaar is.
- Gebruik de Blokposter tijdens dit blok om nieuwe leerlingen die later in de groep komen, bij te praten.

Vervolgactiviteiten

Onze afspraken

Breng regelmatig de afspraken ter sprake. *Welke afspraak is nog lastig en moet nog eens geoefend worden? Welke vergeten we soms. Wat kan helpen je er toch aan te houden. Wie of wat kan ons/ jou daarbij helpen?*
Soms blijkt dat een afspraak bijgesteld moet worden. Laat de leerlingen hier samen over nadenken. Dit vergroot de kans dat ze zich eraan zullen houden.
Als zich gedurende de week situaties voor doen die vragen om er een afspraak over te maken, formuleer dan in samenspraak met de leerlingen een nieuwe afspraak.

Waar is wat?

Laat (een groepje) leerlingen dat al langer op school is een speurtocht maken door de school. De nieuwe leerlingen leren zo het schoolgebouw kennen en hoe de verschillende ruimtes gebruikt worden en door wie.
Als alternatief voor een speurtocht kunt u er ook voor kiezen om de nieuwe leerlingen te laten rondleiden door een maatje, liefst door een kind dat de taal spreekt van het nieuwe kind.